

in novembra, pa tudi aprila in decembra. Zvezdoučeni so tudi zapazili in izštevilili, da jih je neizmerno velik kolobar okoli in okoli solnca, ki je podoben vencu, in sicer v tej daljavi, kakor naša zemlja. Opazovati se ne morejo njih pota, ker so premajhne in se morejo le v primerni daljavi viditi, pa tudi za to ne, ker so planeti, in nimajo svoje svetlobe in se morejo le takrat viditi, kedar dobijo svetlobo od solnca. Ker so pa te zvezde v tej daljavi od solnca kakor naša zemlja, zato se večkrat zgodi, da ktera po svojem tiru pride blizu naše zemlje, in ker je veliko manjša od zemlje, jo ta nekako k sebi vleče, in jo odmakne iz njenega tira. Če pa zvezdni utrinek pride v ozračje naše zemlje, se ohladi, in naredi se mu okoli skorja. Razvidi se pa lahko, da zvezdni utrinek, kateri je to pot doveršal, mora biti precej manjši in ložji od prej, zakaj, kar se je stopilo, se je bolj skupaj stisnilo, mokrote pa so se v puh spremenile in se razšle v ozračje; in kedar zopet blizu pride, ga zemlja še bolj na se potegne, ker je ložji in manjši od poprej, se tedaj zopet vname, in raztopi, pa veliko hujše od pervikrat, in ko iz ozračja pride, se mu zopet naredi skorja. To se ponavlja večkrat, in ker je vedno ložji in manjši, ga zemlja na zadnje prav blizu k sebi potegne, ker je zrak bolj gostejši; tukaj se tako zelo sogreje, da počni in se razleti, ter na zemljo pade, in se globoko v vanjo zagrebe! — Tukaj se ima čas hladiti, tako dolgo, da ga kdo izkoplje. In kaj mislite, kaj je to? — železo je, ali z drugim imenom meteor. Vidi se, kolikorkrat je bil pri naši zemlji, ker kolikor je skorij, tolikrat je bil v ozračji naše zemlje.

K temu dostavljam neko prazno vero, ki je med prostim ljudstvom zelo razširjena. Priprosto ljudstvo misli, da ima vsaki človek svojo zvezdo na nebu. Kedar ljudje vidijo zvezdni utrinek, mislijo, da sedaj se je zvezda vternila, in človek, ktereга je ta zvezda, sedaj umira. Zato matere že majhne otroke učijo, če kaj takega vidijo, naj zdihnejo in rečejo: „Bog se usmili duše!“ ali pa: „Bog se usmili duše v vicah!“ To je sicer prav, toda napčna je taka misel. Učitelji naj take in enake prazne vere pri mladini zatirajo in naj jo pametno podučujejo, kaj je to in uno,

Fr. Lunder.

Šolska letina.

Šolsko leto je pri kraji, in že imamo pred sabo kupec različnih letnih šolskih sporočil, programov, klasifikacijonov i. t. d., ki jih tedaj,

kakor vsako leto, kažemo kot šolsko letino svojim ljubim bravcem in vsem šolskim prijateljem. Taki le so:

»Classification der Schüler an der k. k. Hauptschule zu Rudolfswert« ima same imena učencev, katerih je bilo v vseh štirih razredih vsakdanje šole 156, v nedeljski šoli pa 40, tedaj vkup 196 učencev. Primki učencev so pisani po slovenski, kraji pa naj več po nemški, tako, da ima vsa ta »Classification« še prav nemški obraz, akoravno je prav veliko ali skoro naj več učencev iz ondašnje kmečke okolice. — »Programm und Fortgang an der k. k. Montanhauptschule in Idria« ima letos prav lično in pravično pisavo — slovenska imena po slovenski, nemška po nemški. Vseh učencev in učenk vkup je bilo v tej šoli 806, med temi 158 tujih, t. j. neidrijčanov. Pripravniske šole ni več v Idriji. — »Letno sporočilo očitne glavne šole Kranjske« ima na čelu prav obširen in znamenit sostavek: »V zdravem telesu prebiva zdrava duša«, kterega je prav mično spisal učitelj P. Cebin. Potem sledé navadna šolska naznanila. Učencev in učenk je bilo v tej šoli vseh vkup 517. Zraven navadnih šolskih nauk se je podučevalo tudi v geografiji, sadjereji, v tergovstvu in obertnji. Iz vsega se vidi, da je g. vodju in g. g. učiteljem zelo mar, da se učenci učé vsega potrebnega za življenje in sicer na domači podlagi, ki edina pelje do pravega namena. — »Letno sporočilo glavne deške šole v Loki« ima prav primeren sostavek, ki ga je spisal g. ravnatelj te šole: »Iz vsakdanje šole v nedeljsko in iz nedeljske v vsakdanjo«. Učencev je bilo v štirih razredih 266, v nedeljski šoli pa 115. Oba programa, kranjski in loški, sta pravi zgled za marsiktero drugo glavno šolo. — »Razredba učenk v dekliški, obertnjiški, poglavitni šoli pri č. č. g. g. Uršulinaricah v Loki« je kakor druga leta za vnanjo šolo lepo po slovenski, za notranjo šolo pa po nemški pisana. Vseh učenk vkup je bilo 512. — Tudi »Pregled dekliške obertniške šole v Kamniku« s 96 učenkami je letos v navadni lični obliki na svetlem. — »Klassification der Schüler an der k. k. Hauptschule zu Stein« je pa po navadi v nemškem jeziku, samo, da ima imena učencev in krajev po slovenski pisana. Število učencev je 243. — »Letno sporočilo očitne glavne šole v Černomlji« ima letos prav spreten sostavek »Beseda staršem«, ki ga je pisal g. ravnatelj sam (ki ga prinaša današnji »Tov.«). Zraven navadnih nauk se je v tej šoli tudi učila sadjereja, vinoreja in sviloreja. Učencev in učenk je bilo vkup 649. — »Letno sporočilo mestne glavne deške šole pri sv. Jakobu v Ljubljani« obsega letos dva sostavka: slovenskega »Spisje v ljudski šoli« (Spisal A. P.), in nemškega: »Ein Wort in gedrängter Kürze über nationale Erziehung in der Volksschule« (Spisal Jan. Rozman, ravnatelj). Učencev je letos ta šola štela 436.

Dopisi in novice.

Iz Ljubljane. Slavno c. k. ministerstvo za bogočastje in nauk v zadevi jezika v ljudskih šolah na Kranjskem z ukazom 7. jul.